

CO2-reductieprogramma: reductie- en participatieplan 2013-2018

1. Reductieplan

1.1 Aanleiding

In 2013 is bij Aannemingsbedrijf Van der Zanden Moergestel B.V. en Van der Zanden Milieu BV, verder te noemen van der Zanden een energie efficiency onderzoek (3VDZ-CO2.06359.R) uitgevoerd.

Het energie efficiency onderzoek is dusdanig van opzet dat het als handleiding kan worden beschouwd om tot reductie van energie- (en water) verbruik en kosten daarvan te komen. Daarnaast dient dit onderzoek als onderligger voor de CO2 prestatieladder.

Een energie efficiency onderzoek (indien als voorschrift in de milieuvergunning opgenomen) is niet vrijblijvend omdat alle maatregelen met een terugverdientijd van minder dan 5 jaar verplicht uitgevoerd moeten worden.

Bij het opstellen van de in dit onderzoek genoemde maatregelen is gebruik gemaakt van literatuur en kennis van proefprojecten die de laatste jaren zijn uitgevoerd zodat de maatregelen een goede weergave zijn van de hedendaagse stand der techniek. De resultaten zijn opgenomen in de bijgevoegde tabel.

1.2 Reductie doelstellingen

In bijgevoegde tabel zijn de resultaten weergegeven van de energiedoorlichting. Hierin zijn de volgende besparingsdoelstellingen gegeven:

Besparing 2013 – 2014: ca. 7% CO2 reductie (met name dieselbesparingen),

Besparing 2015 – 2018: ca 5% CO2 reductie e.e.a. afhankelijk van de (duurzaamheids-)maatregelen die genomen gaan worden bij de nieuwbouw.

Deze besparingsresultaten komen mede tot stand met onderstaande beschreven participaties:

2. Participatieplan

Niveau 1, 2 en 3:

Op de eerste niveaus stimuleert participatie het bedrijf om optimaal gebruik te maken van de kennis en initiatieven van andere partijen. Het bedrijf kent de lopende initiatieven (niveau 1), en maakt daaruit een gerichte keus voor deelname.

Op niveau 3 is het bedrijf actiever met de initiatieven door het intern aan de orde stellen van de reductiemogelijkheden, met name bij de uitvoering van projecten. Dat helpt mee om de emissie reductiedoelstellingen gaandeweg verder te concretiseren.

Teneinde hieraan invulling te geven (Procedure 0410 uit het Handboek CO2 prestatieladder) dienen dus een aantal (keten)initiatieven te worden genomen inzake CO2-reductie. Hiervoor is op 24-05-2013 een bespreking gehouden om te verkennen wat de sector aan keteninitiatieven op het gebied van CO₂ reductie biedt en faciliteert. Daarnaast is gekeken welke initiatieven Van der Zanden hierin zelf kan nemen om te komen tot een branche-brede CO2 reductie.

2.1 *Passieve participatie*

Transport en zuinig rijden:

Zuinige transportmiddelen en het zuinig omgaan met transportmiddelen levert verhoudingsgewijs het hoogste CO2 reductie-rendement op. Van der Zanden volgt de ontwikkelingen en zal voor 2013 e.v. een aantal besparingsopties op vervoer- en transportgebied nader onderzoeken en indien deze voor Van der Zanden kansen bieden worden geïmplementeerd. Zie hiervoor ook de voorgenomen scope 1 maatregelen.

Het nieuwe draaien:

In de sloop en de GWW sector worden grote hoeveelheden brandstof verbruikt. Dit zorgt voor hoge kosten en voor veel milieuvervuiling. Door de machines slimmer te bedienen kan veel energie worden bespaard. Dit wordt het Het Nieuwe Draaien genoemd. Toepassing hiervan levert al snel een besparing van 10% op de brandstofkosten op. Dit kan worden geïnitieerd door onder andere:

- Door het personeel hierin te trainen en de toepassing van Het Nieuwe Draaien, blijvend te stimuleren.
- Inzet juiste vermogens. Vaak wordt gewerkt met een overcapaciteit van het vermogen. Zowel een overcapaciteit als te weinig vermogen maakt de machines veel minder efficiënt dan mogelijk.
- Brandstof-efficiënt onderhoud zoals beheersen van slijtage; inzet juiste hydraulische slagen; inzet juiste filters; onderhoud roetfilters.
- Technische voorzieningen zoals intelligent sensorsysteem (eco-mode) om de optimale afstemming van toerental/koppel te bepalen, voorzieningen voor brandstofmonitoring en start- en stopsystemen.
- Zuinig materieel bij aanschaf en inhuur. Het brandstofverbruik van de machines kan sterk uiteenlopen. Naast gewoon zuinige machines komen er ook steeds meer hybride, elektrische en gasaangedreven machines op de markt. Goede vergelijkende informatie over het brandstofverbruik van de verschillende machines is helaas nog niet beschikbaar.

Voor 2013 e.v. zal Van der Zanden waar mogelijk Het nieuwe draaien in de bedrijfsvoering implementeren.

2.2 *Aktieve participatie*

Een ontwikkeling waar Van der Zanden zowel inhoudelijk als financieel actief participeert heeft betrekking op het volgende punt:

- Intern onderzoek en evaluatie naar Traxx (verbeterde EN590 diesel) en Adblue (ureumtoevoeging t.b.v. onder andere reductie NOx).
- Natuurontwikkeling achterzijde van het terrein aan de Zandstraat in samenwerking met de gemeente Oisterwijk. Hoofddoel van het project is beekherstel van de Rosep. Daartoe zullen o.a. nieuwe meanders en paddenpoelen worden gegraven, een faunapassage zal worden aangelegd en de oude rechte loop van de Rosep zal worden gedempt. Deze aanpassingen leveren een betere waterkwaliteit, een kronkelende, natuurlijke beek en een groter leefgebied voor vissen op. Ook krijgen de gronden langs de Rosep een nog natuurlijker begroeiing. Van der Zanden is bij dit project eveneens als sponsor/financier en uitvoerder betrokken. Hierbij is overigens niet een directe kwantificeerbare CO2 besparing op korte termijn te realiseren. Door vergroting van de natuurwaarde in de directe omgeving van het bedrijf zal dit echter op langere termijn verbetering van de luchtkwaliteit (en dus CO2 reductie) tot gevolg hebben.
- Inzet duurzame energieopwekking bij geplande nieuwbouw (zonne-energie, aardwarmte) leidend tot CO2 - /energie neutrale gebouwde omgeving in 2014 (eventueel aangevuld met groene stroom). Onderzoek start in 2013 i.s.m. nog nader te bepalen adviseur/partner.
- Onderzoek naar duurzaam inkopen in de GWW. Hiertoe zal worden aangesloten bij initiatieven uit de brancheorganisaties (MKB Infra, Veras)
- Reductie papiergebruik. Doelstelling is 10% te bereiken door onder andere bewustwording, dubbelzijdig printen verder door te voeren, gebruik van digitale hulpmiddelen (bestekken) te stimuleren eind 2014.

2.3 Verantwoordelijkheden en taalstelling

Voor het uitvoeren van het plan van aanpak zijn personen bij Van der Zanden verantwoordelijk gesteld voor de uitvoering.

De directie is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van het Plan van aanpak. Proceseigenaar is de KAM-coördinator.

Initiatieven en participatie

Maatregel	Verantwoordelijk	Periode	Benodigde middelen
Intern onderzoek en evaluatie naar Traxx Adblue	Saskia van der Pas/ Henk van der Zanden	2013-2014	Leveranciers/ Ketenpartners en branchegenoten
Duurzame inkoop/papierreductie	Saskia van der Pas	2013-2014	Leveranciers/ Ketenpartners en branchegenoten
Natuurontwikkelingsproject bij herinrichting achterterrein	Henk van der Zanden	2013-2015	Omgeving en gemeente
Duurzame energie-opwekking nieuwbouw (energie neutraal)	Henk van der Zanden	2013-2015	Ketenpartners en branchegenoten

Bijlage 1

Nr	Reductiemaatregelen 2013-2014	Besparing aardgas (m3/jaar)	Besparing elektriciteit (kWh/jr)	Besparing brandstof	Besparing in €/jaar	Vermeden CO2 emissie	investeringskosten in €	TVT
1	Transport: cursus Het nieuwe rijden			5% diesel p.j.	Ca. € 5.000-10.000 per jaar	11 ton	< 5000	<1
2	Machines: Implementatie "het nieuwe draaien"			2,5% diesel p.j.	Ca. € 2.500-5.000 per jaar	15 ton	< 5000	<1
3	Duurzame inkoop i.c.m. papierreductie				Nader onderzoek	Nader onderzoek	n.b.	0
4	Introductie alternatieve diesel en additieven (Traxx)			3,5% CO2 emissie vrachtwagens		16 ton (opgave leverancier)	n.b.	<5
5	Aankoop bedrijfsmiddelen met Euro >5 motoren en hybride			nader onderzoek		10 ton tot 20 ton **)	n.b.	<5
6	Aanbrengen regeling compressor/vervanging Controleren en herstellen persluchtstelsysteem		10%:150 kWh			0,1	n.b.	>5
	Sub totaal		150 kWh			Ca. 60 ton (ca. 7%)		
Nr	Reductiemaatregelen 2015-2018	Besparing aardgas (m3/jaar)	besparing elektriciteit (kWh/jr)	Besparing brandstof	Besparing in €/jaar	Vermeden CO2 emissie	investeringskosten in €	TVT
1	Transport: verdere implementatie zuinig rijden en "het nieuwe draaien"			5% diesel p.j.	Ca. €10.000 – 15.000 per jaar	Tot. Ca. 20 ton	n.b.	<5
2	Implementatie duurzame energie opwekking nieuwbouw (energieneutraal)	nader onderzoek	nader onderzoek				n.b.	>5
3	Inkoop groene stroom *)					11 ton	nihil	0
4	Verdere vernieuwing bedrijfsmiddelen (Euro >5 motoren en hybride)		nader onderzoek			10 ton	n.b.	<5
Tot						40 ton (ca 5%)		

***) Groene stroom binnen de CO₂-Prestatieladder**

De eisen voor groene stroom binnen de CO₂-prestatieladder zijn vanaf 1 juli 2011 aangescherpt. Als u gebruik wilt blijven maken van lage CO₂-conversiefactor voor het berekenen van uw CO₂-footprint let dan op het volgende:

Een lage CO₂-conversiefactor kan alleen worden toegepast als aan de onderstaande eisen van het SMK milieukeur wordt voldaan:

- Er moeten aantoonbaar Garanties van Oorsprong (GvO's), zoals uitgegeven door Certiq, afgeboekt zijn.
- Voor wind- en zonne-energie is een GvO voldoende bewijs om een lage conversiefactor te gebruiken.
- Voor biomassa moet een levenscyclusanalyse (LCA) uitgevoerd zijn op basis van de norm NTA 8080 met een berekening van de CO₂-uitstoot en dit mag maximaal 318 g CO₂/kWh zijn.
- Voor waterkracht moet aangetoond worden dat de milieuvergunning niet ouder is dan 5 jaar.
- Bij import van elektriciteit moet aangetoond worden dat het land van oorsprong lid is van de EU en een doelstelling heeft afgesproken met de EC.
- De aanvullende informatie voor biomassa en waterkracht moet op het GvO vermeld staan OF de leverancier moet deze informatie los kunnen aanleveren.

Welke stappen moet u ondernemen?

- Opvragen van Garanties van Oorsprong bij uw leverancier.
- Controleren of er voldoende afgeboekt zijn en of de opwekkingsmethode voldoet aan de eisen van het SMK milieukeur.
- Bij import van groene elektriciteit aantonen dat het land van oorsprong lid is van de EU en een doelstelling heeft afgesproken met de EC.
- Als de GvO's voldoen: archiveren van de bewijslast.
- Als deze niet voldoen:
  - uw leverancier vragen om aanvullende informatie aan te leveren of
  - uw contract bij uw leverancier wijzigen naar een andere energieopwekkingsmethode of
  - zelf GvO's af (laten) boeken bij Certiq als bewijs voor het gebruik van groene elektriciteit of
  - Overstappen naar een andere energieleverancier.

**) Uit een vergelijking van het gemiddelde Europese wagenpark van Euro 3 en Euro 5 motoren (vrachtwagens in de categorie 16 tot 32 ton) blijkt dat de Euro 5 vrachtwagens op alle milieuaspecten beter scoren dan de Euro 3 motoren. Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat de gemiddelde CO₂ uitstoot van Euro 5 motoren 7% lager ligt ten opzichte van het Euro 3 materieel. Dit is het resultaat van een gemiddeld lager brandstofverbruik (Witteveen & Bos: onderbouwing verwachte reductie Euro V vrachtwagens 13-06-2012).